

ایڈیٹر و بلیشر عبدالغفور اکرم پرنٹنگ پریس ٹیبل باغ کوئٹہ خان شینگ کرسا پور و آفس 302 قمر ڈھلور یونیورسل پبلیکیشن فیئر جناح روڈ کوئٹہ خان تالان کرے

109 اگست 2025ء

بولی ناشونداری نا اومیت

بولی تا بابت شعور نا وادی منگ آن پد جہانی کبول استگار آملک آک ء و ادارہ خاک نزور یا چنگک آن خوک مروک بولی تا پختنگ و دا بابت شعور تالان کننگ کن نت و دو خلنگ بنا بنا یر کر یر ء دارواٹ اوک افس سر سہب منگ کر یر ء ء یا آجت اٹ دا نا اومیت آک آک ء ء دا وا جتا و بھلو کبیل اسے آک پ و تر ان اس منگ کیک ء ء لے نیکنالو جی نا شعون بلنگ آن مسٹیکو دنیا یعنی پتوک آ خلقت نا بستگار ء استعار ء یا چالاخ انگ سر کڑوہ خاک ء وادے اس نعرہ سے نا واڑاٹ و دی کر یر ء ء لے دارا کتی تینا جاگہ غائے کہ دا بابت گواچنی کام ہر فنکتے ء وانا اومیت آک ہم خنگکیر ء براہوئی بولی بلوچستان و ذیہ انا بھارتلکن ء یولی اسے ء وپٹ و پول کروک آک دا نا اسر خاصیت اس دا پارہ کہ دا تینا گرا نمر نا حق آ دروشم ء وادسکان گوچنے ء خیال کننگ کہ دا بولی ء بولی تا درواڑی خاموت آن ء ء ء ہبیت داسکان پک منگ کتے ء و لے ولدا ہم جاست پاست کروک آ تا دا خیال اتون ساہت اسے کن امنائی ہم کنگے تو اوقا درواٹ دا بولی تینا ایب کیک انا بولی تیان گرا نمر نا واٹ چچ ء اٹراس ہر فنکتے کہ اونا ہمسائے بولی تا بھلا کچ ہند آریائی کڑوہ غان تعلق خنگ ء وخت اس کہ درواڑی بولی تا خاموت نا ایلو بولیک ہندوستان اٹی پانگہ ء واڑان چپ ایلو راکتی دادے کہ دا بولی اگہ ہمسائے بولی تیان چچ اٹر بلتے گرا واٹی ء آریائی رنگ ہراکان ء ہندا ہوسوج ء ہرا دا بولی نا آریائی درواڑی خاموت نا بابت سوج آ تا خورت جاج انا خواست ء کیک ء واکل آن ایڑتر وادسہ اسر خلئیں اس بنا کرینے کہ گولبل ولچ ناشونداری آن پد دا بولی کہ ہزار سال

آ تیان تینا گرا نمر ء ہمون آن ہمون تخاس ء وادسہ وادے خلئیں آک گھیز کرسا ہنگ اٹی ء ء بد دادے کہ کوئٹہ کون آ شارائی ہم دا نا گرا نمر نا بابت کبھی دروشمک بدل خنگہ ء براہوئی بولی تا بابت واخلئیں ہم درشان کننگانے کہ دا بروک آ پنجا غان سدسال اسکان گم گارمریک ء منگ کیک کہ دا گمان زدرمرے ء و لے خلئیں اس تو ارے ء دا بابت است آتے تسلاتی تنگ وچم کننگ نا خیال آ تیان ایڑتر ء دا بابت کاریم نا گرج ء ء و لے غاٹم خواجہ جہی مفتنگ آن پد دا نا گمان زبیت سوجو گمریک کہ منگ کیک کہ دا بولی نا آجت نا است خواہی تا و ژمٹ ء دا حلیت آتے مون آتخسا ہراڑے گواچنی کاریم کرئی کس ء ہموڑے ہیر نعرہ بازی تیان کاریم بلنگ انگ ء گچین کاری تا دے تینی کم وود ہر جماعت تینا منشور اٹ بولی تون است خواہی نا درشانی کیک ء ووپڑو کیک کہ اوک خلقت ء اوقا چندا نا بولی تینی تعلیم ایڑتر ء ء لے نضنہ کہ دا پڑو آک پورومنگ آن بھارت مر خنگہ ء و لے اومیت نا درگہ غائے بندکنگ ہم جوان اف ء نن داسیاسی سر کڑوہ غاتیان زبیت تینا ہموور نا تیان اومیت کینہ کہ اوک بولی تا اہمیت ء مون آتخسا مونی گام خلور ء ہراک پوسکن انگا دورا نا تعلیم ء و دی کرسا سر سہی ما نزل آتے و دی کننگ اٹی ء خاص کر عظیم حسنی ء شاء مینگل ء امداد شفیق کون آ ورن تا کہ او ء اوقا سنگت آک ہراڑے کہ پوسکن انگا دنیا تعلیم اٹ مون مستی ء ہموڑے تینا بولی کن ہم نمت وود خلنگ اٹی ء ء وادوے نبیت انا ملک اٹ چچ آ دینیائی تالان کننگ اٹی ء ء عظیم حسنی ء شاء مینگل ء امداد شفیق ء براہوئی میڈیا وادنا کبھی شفیقو شیخ آ تیا کاریم تے ہر جاج نا نو ء وادفے مون مستی پین شون تنگ اٹی ء نن اومیت کینہ کہ نعرہ بازی تیان چپ دا ورن کہ تینا ہندا جوج ء ہر جاج ترہ ء

عینیت پرستی و مادیت

عابد عید

عینیت پرستی ء ء ارمیکو عرفانیات ء دا ہونظر یہ ء ہرا کہ فلسفہ نا بندای آسوج انا ارمیکو کڈو ء ء چندری فلسفیک واخلص انگا سوج آ ہرا طاغت آتے تینا و دی کر یر ء اوقا طاغتی وجود واڑو ء کہ دنیا نا بنائی بندغ آک بے خوانندہ ء نا پیدہ و داغ آن پید کسر ء ہرا تے تینا جہان نا بارواٹ چچ ء سا چار اس الو ء تینا زند ء جوانی اٹ تدبیک کن اوفنے اصولی زندگی زاویہ نا بارواٹ چچ ء ہنداری اس الو ء کبھی زند تو مر نا ہبیت اسے تینا نگر و پام آن پیش نا کڑو آتے یعنی کہ مافوق الفطرت نا ارمیکو شیخ آن بروک آتپہ ہرا تے یعنی جن ء دیو ء و پین چندری طاغت و سکت خنک آ غیب انگا مخلوق نا زنی آ شانہ ء ہموخت انا بندغ آتا خوک آسوج ء خیال آنا ”حاس“ آتا بندغ نا بدن تون چچ ء تعلقداری اس اف ء بلکن ہندا قاسوب آن نا سوجی وجود اٹ و دی مروک آ تپین اسہ ”یولی پیاٹی“ ء وجود اس ہم ارے ہرا کہ تینا چندری سوج اٹ بندغ اسے ء وجود اٹ مریک ء و لے خن اٹ خنگک ء بندغ نا کنگ آن گڈ ہرا کہ انسان نا علاقی وجود آن پیش تمک ء اگرن دا واڑو آتے زواں پین مونی چیز اہن تو مرک انا وخت آ بندغ نا بدن آن پیش تموک آ ”یولی پیاٹی“ ء وجود روح پاننگ ء روح انا آخقی روح انا مادہ تون اوار منگ آن بندغ تون ”حاجت“ نا خیال آک و دی سر ء ہندا زبیتائی بندغ آک ہرا وخت آک تینے قدرتی آ طاغت آتون مون

مقابل خنارداکان گڈ اوقا مون تدوک آ ہموحلیت آتون تما ہرا تے بندغ آک سر پدمنگ آن پدسلوک کسر ء ہرا قما زنی آ بندغ آتے چچ ء دن ء ڈول وڈ اٹ اس ہونکہ کہ دا وایل آتے امر تینا و دی لمین ء ہندا سوب ء کہ طوفان سیلاب و نوکاپ دیر مخلوق آتے چندری وار زندان بے زند کرے ء ہندا نشان آ تیان گڈ انساک داسر پد مسرہ کہ دا دحر طاغتی آگڑا تا پید آن دپریدہ وجود آک ہر وہ غانا و دی ء خدا کچ آن گیشتری ہم منگ کیک ء ویل آتا ارا ٹرم ء ء وادقا اسر ایلو تون ردعل نا مزاحمتی تحریک آک و مزاحمتی لوز آک ار یر ہرا ک اسر ایلو نا بواٹ آک چندری خدا تا بیدار کسر دنگہ دے ء طوفان ء خاخر ہندا نا وجود غیر سائنسی ء تصور اسے ء مادیت اونا آتیا ایمان ایسر ء اگڑا ک بندغ آ تیان اسل بھارت زور ا کسر ء و لے قدیم دورا انا بندغ تینا تصور اٹ دا گڑا تا وجود ء انسانی ساداری یا مادی گڑا تینا ہر کتا کہ پد آن انت مس؟ مروٹی ہم کس دا کہ خدا تا خدا نئے بھلا بھلا خلک آہنگ ء ڈغار نا خن تا واحد غف خدا تا بند ء ملک مخلوق آک اودے ہیرہ ”بروہ ء نور“ انا تصورات خیال کر یر ء داکان گڈ بندغ آک دا خیال آتکان سر مسر کہ اصل اٹ ہم ہندا ء چندری ہر وہ خاک ار یر ء ہرا قما زند مادیت آن آجو ء ہرا قما وجودی بدن ء چق ء حاجت اسے نا گرن بنگ ء پیدان فلسفہ نا بندای آسوج ء مذہب نا خیال اٹ چچ آن زبیت تالانی تون اوار دا دروشم اٹ ہر فنک کہ انت دنیا ء خدا و دی کرے یا دنیا ابد اسے آن وجود خنگ ء؟ ء سوج انا ورن دی فلسفی تے ارا بھلو شیخ اٹی فکر کرے ء اسر فلسفی چہ غیر سائنسی وڈاٹ تالانی تے است انا

قدرت نا نظام

گڑا نا ساڑی منگ نا سوب آن مریک ء گڑ زنگن اسر فائدہ مند ء چچ ء چارہ اس اف کہ پھل ء پت آتون تننگ نا وسیلہ ء ہیرس پین گڑاں ممکن اف ء ایلو قانا ء و کنگ ہیرہ تینا وخت ء پوک کنگ ء ء دا دنیا ہندا ڈول جوستے کہ اسر خائے ہرا ک پاش وڈاٹ نئے بے زبیت نظر ہیرہ ء ڈن کہ پھل آتون پت آک مریرہ ء ہندا ڈول دادے کہ او ایلو قیان گڈ کنگ نا جاگہ غائتا سخت نا کڈ آسٹر ء ہر جاجتے ☆☆☆☆☆

مولانا وحید الدین خان

مہت: عنخوار حیات

اگر نی تینا کوچی ء کزی کس وچین تین منہ تو اکن کاس و پدی بریس تونی خنوس ہونہندا انگا کوچی ٹی بھلو گڑاں تموک مرو ء ہرا تم اسکان نی دافنے پاک کبیس ء نے تینا کوچی ٹی تولنگ وڑ پک ء ترند انگا تہو اتون وخت اس مزماں ہش مریک تو بندغ سخت فریشان مریک ء وخواکب کہ زواں دا دمز چنے ء و لے گڑا دمزا نمت اسے؟ ء دا غار نا بائخ نا ہمو پیداوار آیش ء ہراڑان ہروڑا نا سوزی ء میوہ وغلد و دی مریک اگہ کہ غار نا بائخ آ دماکھ مفس تو غار آ زند تدبیک بندغ کن ممکن اف ء ولدا ہندا گڑا زک ء ء ہرا ک

ہرا سقوم بخ انگا علاقہ غاتینی ریگرہ او قوم بہادر غیرت مند چست وچالاک و آجونی پسند مریرہ ء دا حقیقت تا تائید ء کامریڈ عنخوار حیات ”تلاز“ نا شمارہ نمبر 25 ستمبر تا یکم اکتوبر 2010ء اٹی چھاپ مروک آ مضمون (برابری شاعری ٹی مزاحمتی نوشت جاج اس) اٹی پاک کہ ”بلوچ قوم فطر تا ترتیب ء خاص کر بلوچ آ و جغرافیائی ماحول اثر انداز ء کہ داڑے ش نا بخ انگا گورچ وریک انا باس انگا آہر بلوچ نا تب اٹ چپ ء خاخر اس ڈک و بلوچ تا فطرت اٹ مش تالیسی نا سوب ختی و سوگی ترندی اوارے“

خلقی ادب اٹ دیرانا ذکر

..... حمید عزیز آبادی
محل ء دیر تینا شوہ اٹ کاک دیر ارے تو تہو نا ضرورت اف دیر ء وخن لڑ ء کڈ دیر خاخر آن پین (ہروڑا نا خوف و خلئیں آن آجو) دیر پورنگ (بے فائدہ کاریم) دیر ہر فنک (ویل اسے نی اخت منگ) ء وادعا ء شاہ نا ضرورت (خواست) انسانی زند بونا ترقی ء شنداری تون اوار ادار تہوی ڈغار نا زنی آ انت ایک سہار یا درخت خری تیان زندہ منگ نا پڑو ء کنگ ء یقینا اوک دیرا نمت وار ء
بھاری ء
کہ گوئد کہ دیر آن بغیر چچ ء زند اسے نا تصور ہم منگ کپک ء ہندا سوب ء کہ براہوئی محل اسے ہراڑے دیر ء ہموڑے ہیر ء دیر انا ذکر نہ ہیرہ نا ہڑوے نا قول ویش نا ہبیت گپ اٹ منگ ء بلکہ نمتل و سامت چاچا خلقی کسر ء و خلقی شاعری ٹی ہم کبھی جاگہ غائتا نظر بریک داکان ہیرس اگرن خوڑنی اٹ ہرن تو نا ایب کیک یاچپ ودر است نا علاقہ غاتا پین تہی ہم ”ڈیر آب“ نا لوز آک اوار نظر ہیرہ ء
علاقہ ء سر آب آگم کر دگاپ ء مشکاف شیرین آب سور آب آب گل کنڈاؤ (کنڈا آب) باس دیر مرگاپ ہمرغاب مار آب چکل و پین

فریولوجی (Physiology):
واعلم حیوانات نا ہوش ء ہرائی سادار تا تہہ انا گڑا تا بارواٹ خوزمہ یعنی (Cell Tissue Organ) بندغ اسر گڑاں کیک ء و خارج کیک تے داخل انا بارواٹ خوانگ ء فریولوجی پارہ ء فریولوجی نا انسان نا جون اٹ کاریمک ء Homeostasis دانا مطلب دادے کہ اسر سادار اس تینا جون انا پیش نا جاگڑاٹ تینے گڈے ء اگہ اسر سادار اسے ٹی دا قدرتی آ عمل متو اواز زندہ منگ ہنا شکل مریک ء Osmoregulation دانا سادار تا جون انا ہومل ء ہرا تینا جون انا دیر و تر ایہن عقل و بخت بھاز کم استیا مریرہ پارہ اسر وخت اس عقل و بخت استیا مسافر ی بلکن ہنارہ کسرائی لاری خراب مس عقل پارے پیادہ کان ء و لے بخت پارے ہنداڑے سل انتظار کین زنی آ لوٹ ہش کننگ آن اوخلط زمین نا جغرافیائی حالات آ آب و ہوا ء خاص وڈٹ اوخلط زمین نا دیر انا تب و نفسیات آ تینا اثر تالان کرینے ء دا ردت نفسیات چا ہوک آ تا پانگ ء کہ

جگر (Liver):
جگر انسان نا جون اٹی اسر بھلو آرگن اسے ء اواز ن مہ پونڈ ء جگر ارا ہش ء (Right lobe and left lobe) اسر کبیکل اس و دی کیک ء او کبیکل نا کاریم دادے کہ او انسان نا جون اٹ خوراک نا ہضم کنگ کن مک کیک ء زردوٹی Hepatitis نامہ ہش ء ء یعنی (A,B,C) وخت اس جگر اٹ سوزش (attack) نا گما تک زبیت مریرہ ء اسٹنے کہ اسٹ فیل مریک ء ورتے ایلو گڑا اٹکان سرکنگ کپک ء است انسان نا کل جون ء کنرول کیک اوکل جون انا آرگن تیا و تر گڈر لیک ء وخت آرگن تے ہر جاجتے ء
درخت اٹ کا عقل انا زنی آ تما ء عقل بے بخت کزیت کرے ء اگرن خوڑن ہرن نا زندگی ٹی جاگہ جاگہ جانی ہندا مریک ء بخت انسان ء ہراکان ہراڑے سر کیک ء ایہن دا کاریمک عقل اٹی مفسد انا انسان نا بخت ء وخت اس انسان مسافر ی بلکن سر بلیک و لے ہرے تمک تے ء ہوسفر آن سلک ء ہندا سوب آن اسر بھلو خلقت اسے آن رکھنگ ء جاگہ اس برام اس

اسرار احمد

تے ہر قرار کے ء دتینا جون آن بے گرج آگڑا تے پیش کئے کل سادار تنگن الہی ء کہ اوتینا جون آن بے گرج آگڑا تے پیش کشر ء تینا جون انا درج حرارت ء ہر قرار خنر ء سادار تا کل غلیغلا تا کاریمک جتا جتا ء Skin سادارک تینا بے گرج انگا گڑا تے اسکن آن پیش کیرہ یعنی Seal gland water urec salt است انسان نا جون اٹ اسر پپ اسے نا واڑاٹ کاریم کیک ء است دتر

عقل و بخت

مک ء کیک ء مرے ٹی ہمو درخت نا کیرخ آن خاچ ء بخت مزک نا نیام و عقل ہنا درخت نا کیرخ آن خاچ ء ارٹی پاس کس کہ اسر لاری اس بھارتی ترندی اٹ جنگ کس ہرا تم ڈیر خناس مزک نا نیام آ خاچانے ء ذیور لاری ء چپ تس ء و لے لاری مزک نا کر انا

ندیم بصیر مینگل

پارے ء انت کنگ اس ء مروک نا نیام آ خاچنگ جوان اف ء لاری اس بریک خلک نے ء بلد اس ہش کیرہ بخت پارے مزک نا نیام آ خاچنگ نا دستخس ء کس بس کئے مروک نا نیام آ خاچنگ ہنا

اسٹیشنل جغ انسداد و ہشت گردی کبول
اشہارکیم اجناسٹیشنلزم (ملاحظہ ہونے ء حش)
مقدمہ نمبر 02/025
سرکار ہنام ء گوران وغیرہ
ہراگہ ہا ءے رور داس امرکی ناٹش جین ہوشے کہ کس کیم ہش و لگ وڈاٹ لود بیان مر ی سا کن چھیل
کابان جرم 7 ATA (A)(C) 302,324,3.4 Exp 7
پاکستان کی بخت بالا میں مقرر ہے مرگب ہوا ہے (اس پرشہ کیا گیا ہے) (ازر دے ریجر میں نی کیفیت قبول
دارت گرفتاری کے جو پیش اس ناٹش کے جاری ہوا تھا معلوم ہوا ہے کہ کسی گوران عرف گرام مذکورہ
مستجاب نہیں ہو سکتا اور ہر گز حسب اطمینان ہمارے نا بابت ہوا ہے کہ کسی گوران عرف گرام مذکورہ قرار ہو گیا
ہے یا اسے وارنت کی قیل سے گریز کرنے کیلئے اپنے پیش رو پیش کیا ہوا ہے لہذا اس اشہارکی رو سے حکم
دیا جاتا ہے کہ کسی گوران عرف گرام کو لازماً بے کے ہورہ 08-09-2025 کو مقام کوہلو عدالت ہذا
حاضر ہو کر جواب دہی ناٹش مذکورہ کرے

www.dpr.gob.pk @dpr_gob dpr.gob.pk PRQNo 495/08-08-2025

